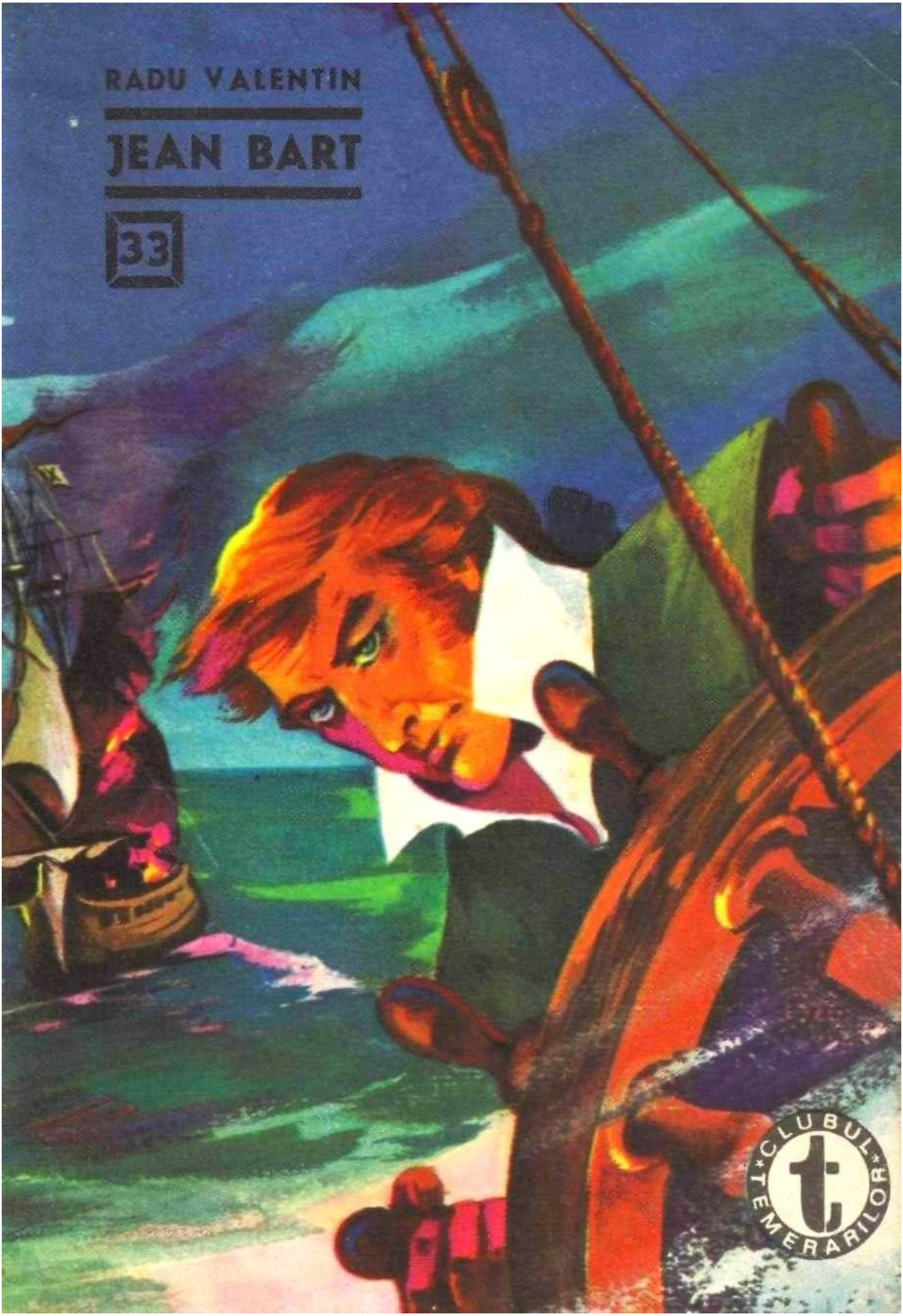
RADU VALENTIN
JEAN BART
33
CLUBUL TEMERARILOR

RADU VALENTIN

JEAN BART

Volumul 2

Colecția
CLUBUL TEMERARILOR
NR.33

virtual-project.eu

București - 1967
EDITURA TINERETULUI
Redactor responsabil:
DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor:
GABRIELA ILIOPOLIS
Coperta de
DUMITRU IONESCU

1

În Anglia începuse sezonul ploilor de toamnă, al ploilor reci și interminabile. Soarele își făcea în această perioadă o apariție mai mult simbolică. Expedia câteva raze călduțe, și apoi pentru zile în șir se ascundea în spatele unui cer plumburiu, apăsător.

De câteva zile sosiseră la Exeter Anne și John Dundee. John nu prea era în apele lui. Stătea mai tot timpul în cameră. Cobora doar la masa de seară. Mânca puțin și vorbea și mai puțin. După cină, în fața căminului, pufăia din pipă și bea gin pahar după pahar. Când simțea că pământul începea să se clatine sub el, se ridica șovăitor, se înclina în fața soției sale, îi ura „noapte bună" și pleca la culcare.

Anne acceptase să vină la Exeter după lungi discuții, abia după ce obținuse de la soțul său certitudinea că vor fi singuri, că nu va fi obligată să dea ochii cu rudele lui John, pe care le ura. Când Anne și John au sosit la Exeter, rudele acestuia plecaseră de câteva zile.

La Exeter, Anne zăbovea dimineața ceasuri întregi în pat. Lua micul dejun în camera ei, după care pleca să se plimbe. La prânz mânca tot singură. Seara, înainte de culcare, își recitea cărțile ei preferate. De la o vreme a constatat cu surprindere că romanele care altădată îi fermecaseră copilăria și tinerețea o plictiseau de moarte. În schimb o atrăgea cât mai mult poezia și mai ales François Villon.

Într-o dimineață John părăsi castelul. Despre această neașteptată călătorie el nu-i spusese nimic soției sale. John s-a întors abia în seara zilei următoare. Cum sosi se închise în cameră. În seara aceea nu coborî la masă. De jos, din sufragerie, se auzeau pașii lui precipitați. A doua zi arăta prost. Avea cearcăne la ochi și era palid, semn că nu dormise toată noaptea. După masa de prânz John o invită pe Anne la o plimbare.

— Pe vremea asta? Dar plouă, îi spuse Anne.

— Vreau să-ți vorbesc. E ceva foarte important.

Cu pelerinele pe ei, mergând umăr lângă umăr, păreau doi îndrăgostiți. Din spatele perdelelor servitorii îi priveau zâmbind.

Credeau că pacea s-a așternut între ei. Și erau, în felul lor, mulțumiți.

John își drese glasul:

— Aș vrea, Anne, să-ți pun câteva întrebări.

Anne dădu din cap afirmativ.

— Să știi, Anne, că-mi vine foarte greu. Dar trebuie.

— Aștept întrebările.

— Îți mulțumesc, Anne. Aș vrea să știi, însă, că nu există altă soluție…

— Prima întrebare, John.

— Prima… E vorba de raport.

Anne zâmbi.

— Te-ascult…

— Aș vrea să știu, Anne, un lucru: tot ce scrie în raportul tău reprezintă purul adevăr?

— În ceea ce mă privește, da. Am scris numai adevărul.

— Aș vrea să-ți spun, Anne…

— Știu. Că raportul meu nu seamănă cu cel al lui Hopkins.

— Exact.

— Dar te-ai gândit vreo clipă că Hopkins s-ar putea să nu fi spus adevărul?

— M-am gândit. Mai mult, am verificat fiecare afirmație.

— Și?

— A spus adevărul.

— Despre ce, despre cine?

— Despre tot.

— John, țin să-ți amintesc un amănunt: a doua zi după sosirea noastră la Paris noi ne-am despărțit. Eu nu știu pe cine a văzut el și ce a discutat. Și asta am scris-o în raport. Bănuiesc că nici el nu știe ce s-a mai întâmplat cu mine după despărțirea noastră.

— Ba știe.

— Da? întrebă mirată Anne.

John își mușcă buzele.

— Voiai să spui ceva?

— Anne, reveni la prima întrebare, în raport ai scris totul privitor la persoana lui Jean Bart sau aproape totul?

— John, unele nepotriviri sunt inerente. Doi oameni diferiți din toate punctele de vedere nu pot întocmi două rapoarte identice decât în cazul în care sunt înțeleși între ei.

— Nu e vorba de nepotriviri, ci de omisiuni.
— N-ai vrea să fii mai explicit?
— Nu-mi vine prea ușor… E vorba de noaptea petrecută cu Jean Bart, la han. Nu poți să spui că nu-i adevărat!
— Nu, dragul meu.
— Și de ce n-ai amintit nimic despre ea?
— Pentru că a avut un caracter extraprofesional. Sublinie intenționat ultimele două cuvinte.
— Anne!
— Fără figura asta, John! Ai aerul unui băcan gelos. Nu te prinde.
— De ce n-ai amintit nimic despre noaptea aia blestemată?
— În primul rând n-a fost blestemată. Și în al doilea rând cred că nu interesa pe nimeni ce am flecărit noi doi.
— Cum nu interesa?
— Am impresia, John, că mai ai și alte întrebări să-mi pui! Le aștept.
— Mă înfrunți?
— Nu, John. Te compătimesc.
— Anne, te rog să nu mă înfurii!
— Nimic mai simplu, dragul meu. Să discutăm despre altceva. Ce idee și pe tine să ieșim pe o asemenea vreme…
— Anne, te avertizez că te joci cu focul!
— Nu-mi displace. Știi doar.
— Am fost chemat la palat. Regele, curtea te acuză de trădare, de complicitate cu Jean Bart.
— Au haz. Dacă nu mă înșală memoria eu vi l-am dat pe tavă pe Jean Bart.
— Și tot tu ai fost aceea care ni l-ai răpit.
— Eu?
— Împiedicându-mă să-l ucid.
— L-a ucis marea. De ce trebuia să-ți încarci conștiința cu un om?
— Marea? Ei bine, află că Jean Bart trăiește.
Anne tresări.
— Îmi place să cred, John, că glumești!
— Da? Deloc. Am citit cu ochii mei raportul venit din Franța. Trăiește. E teafăr. De data asta nu va mai scăpa. În trei zile va fi aici. La picioarele mele. Eu îl voi agăța în ștreang. Cu mâna mea.

— Dar tot nu văd, John, ce vină am eu în toată povestea asta!

— Cum nu vezi? O dată n-ai spus adevărul, tot adevărul… Apoi mi-ai smuls pistolul din mână. Nu vezi legătura între prima chestiune și a doua?

— Nu, dragul meu. Dar se pare că asta n-are nicio importanță. Ce vreți de la mine?

— Regele a cerut…

— Mă interesează ce a hotărât.

— N-ai voie să părăsești castelul. Cel puțin până la noi ordine.

— Sunt deci închisă?

— Da, Anne.

— Asta este răsplata pentru tot ce-am făcut?

— Tot ce ai făcut ți-a salvat capul.

— Vă sunt adânc recunoscătoare, tuturor.

— În seara asta sosesc la castel zece soldați și un ofițer, pentru pază.

— Pentru paza mea?

— Servitorii vor fi informați că soldații păzesc castelul de un eventual atac din partea tâlharilor.

— Puțin îmi pasă ce știu și ce cred servitorii.

— Anne, aș vrea să nu mă judeci aspru. Am făcut tot ce am putut. Te rog să mă crezi.

— Sunt convinsă.

— Anne, în seara aia, la han…

— „Pământ n-avu o palmă în lume,
Și de-te tot, cum bine știți:
Coș, masă, căpriori, legume…”

— Ce-i asta?

— François Villon.

2

Când îl trezi Vartan pe domnul conte de Noailles se lumina de ziuă. Contele îmbrăcă de grabă un halat peste cămașa sa de noapte și coborî în bibliotecă. Acolo îl aștepta Hopkins. După ce plecă Vartan, Hopkins îi înmână contelui o scrisoare. Contele rupse nerăbdător sigiliul. După primele cuvinte citite izbucni:

— Formidabil! Deci trăiește!

— Da, domnule conte, răspunse Hopkins.

— Nu mi-aș fi imaginat. Dar cum v-a scăpat?

— N-aș putea să vă spun exact, răspunse încurcat Hopkins.

— În sfârșit, spuse contele și se adânci din nou în lectura scrisorii.

După ce citi scrisoarea, rămase câteva clipe pe gânduri. Se ridică apoi de la masă, străbătu o dată și încă o dată camera. Contele nu știa cum să înceapă, își căuta cuvintele.

— Vreau să vă servesc, îi spuse el lui Hopkins, țin cu tot dinadinsul s-o fac, dar mi-e teamă că n-am să pot.

— De ce, domnule conte?

— Cum de ce? Dar nu trebuie să uitați că Jean Bart e ofițer al regelui. A-l aresta înseamnă să mă ridic împotriva regelui. Și asta nu pot s-o fac. Regret.

— Dar Jean Bart e pe domeniul dumneavoastră. La Belle Ville.

— Da. Știu. Am aflat din scrisoare.

— Îl puteți aresta.

— Pentru ce?

— Pentru orice. Furt, crimă, orice.

— Și după asta?

— Mi-l predați mie. Restul nu vă mai privește.

— Ușor de spus. Foarte ușor. Dumneata pleci în Anglia dumitale. Eu rămân însă aici. Regele poate afla chiar mâine de gestul meu. V-ați gândit vreo clipă ce mi se poate întâmpla mie?

— Regele nu va afla. Vă asigur.

— Dar, în fond, de ce nu acționați dumneavoastră? Aveți din partea mea tot concursul. Știți că stă la Belle Ville pe domeniul meu, de ce nu puneți dumneavoastră mâna pe el? Vă promit tot sprijinul pe care vi-l pot da.

— Sir Thomas ne-a interzis să acționăm noi.

— Și de ce, mă rog?

— Nu vă pot răspunde de ce.

— Faceți cum credeți de cuviință. Încă o dată regret că nu vă pot fi de folos. Cu bine, domnule Hopkins.

— Era să uit un lucru, domnule conte.

— Ce anume, dragul meu?

— Sir Thomas vă transmite prin mine să distrugeți întreaga corespondență.

— Spune-i lui sir Thomas să n-aibă nicio grijă. Absolut niciuna. Dar ce, s-a întâmplat ceva?

— Scrisorile dumneavoastră către sir Thomas…

— Ce-i cu ele?
— Au dispărut.
— Cum, când, unde?!
— Pe navă sir Thomas le avea asupra lui. După fuga lui Jean Bart, sir Thomas n-a mai dat de ele.
— Cum… n-a mai dat?
— Sir Thomas crede că Jean Bart le-a luat cu el.
— În cazul ăsta sunt pierdut. Și toate astea mi le spui de-abia acum?
— Domnule conte…
— Vartan! Vartan! Unde umbli? Ți-am spus să stai pe aproape.
— Eram aici, domnule conte.
— Unde aici? Trece un an până răspundeți. Cheamă-l pe domnul Florimond. Să vină imediat. Ai înțeles?
— Da, domnule conte.
— Și-acum ce stai?
— Alerg, domnule conte.
— Domnule Hopkins, ești sigur de cele ce ai spus?
— Așa m-a rugat sir Thomas să vă transmit.
— Dar e groaznic. Înțelegi? Dacă ajung scrisorile mele în mâinile duhovnicului sunt pierdut.
Florimond dădu năvală în bibliotecă doar pe jumătate îmbrăcat.
— Ce s-a întâmplat, tată? Bună dimineața, domnule!
Hopkins se înclină.
— Jean Bart trăiește.
— Cine?
— Ai auzit bine. Stă ascuns pe domeniul meu. La Belle Ville.
— La Belle Ville?
— În casa lui moș Brissac, tatăl piratului Pierre. Iei douăzeci de oameni și pleci imediat la Belle Viile. Cauți peste tot până dai de Jean Bart. Îl vreau viu. Ai înțeles? Viu!
— Da, tată. Fii fără grijă! În trei ore îl ai aici.

•

Douăzeci și unul de călăreți înarmați ca de luptă goneau pe drumul ce ducea spre Belle Ville. Țăranii, văzându-i, se opreau o clipă din muncile câmpului, își îndreptau șalele obosite de atâta trudă și îi conduceau cu privirile până dispăreau cu totul învăluiți de colbul stârnit de copitele cailor.
— O fi început războiul cu englezii.

— Sunt prea puțini pentru război. Iar s-o fi abătut urgia pe capul cuiva.

— Trăsni-i-ar Dumnezeu! Nu i-ar mai răbda pământul!

— Taci din gură! Vrei să te audă cineva? Asta ne-ar mai trebui! Ne omoară pe toți.

Ajunși în Belle Ville, pâlcul de călăreți se opri în fața unui unchiaș.

— Unde-i casa lui Brissac? întrebă Florimond.

Moșul îl privi pe străin drept în față.

— Da’ ce treabă ai cu el, domnișorule?

— Asta nu te privește.

— Atunci poate că nu știu unde șade.

Florimond struni calul care se cabră sub el. De prin curțile de primprejur ieșiră câțiva oameni. Răsuflară ușurați când aflară că domnul conte are treabă cu moș Brissac.

— Păi unde să stea? În capul uliței, ultima casă.

Călăreții plecară într-acolo. Casa era încuiată. Patru soldați sparseră ușa. Florimond cu sabia în mână cotrobăi peste tot. Nimeni în toată casa. Bătrânul Brissac, auzind de la oameni că soldații contelui i-au spart casa, porni spre cocioaba lui.

— Tu ești, moș Brissac? întrebă Florimond.

— Eu.

— Unde-i Jean Bart?

— De ce mă întrebați pe mine?

— Pentru ca tu îl ții ascuns. Pe cine vrei să întreb?

— Nu știu nimic.

— Ți-arăt eu, bătrân ticălos! Te fac eu să spui cât ai bate din palme.

Și-l izbi cu latul sabiei peste obraz. Sângele începu să-i șiroiască. Bătrânul își șterse obrazul plin de sânge cu dosul palmei, apoi spuse:

— Nu știu.

— Nu știi?

Și-l lovi din nou.

— Azi-dimineață a plecat, sări cu gura o femeie. L-am văzut eu.

— Încotro?

— Pai unde să se ducă? Spre casa lui. Spunea că are casă la Dunkerque.

— Mai vorbim noi, unchiașule. După mine!

Cu toată goana lor turbată călăreții nu l-au mai ajuns pe Jean Bart. Florimond de Noailles spumega de furie, ca și tatăl său. Scăpaseră un prilej cu care nu te întâlnești în fiecare zi. Dacă ar fi pus mâna pe el… Dar le-a scăpat. Deci era adevărat: trăia ticălosul!

3

Întregul Dunkerque îl arăta pe Jean Bart cu degetul. În ochii tuturor era un ticălos, un trădător. Forbin auzise cu urechile lui târgul pe care sir Thomas i-l propusese lui Jean Bart. Dacă Jean Bart l-ar fi respins, ar fi trebuit să sfârșească în ștreang. Dar el trăia, era aici în Dunkerque, îl văzuse toată lumea. Deci a trădat, a trecut în slujba Angliei. Degeaba s-a dezvinovățit, degeaba a arătat cicatricea de pe picior. Cine putea lua în serios poveștile lui? Auzi, ce spunea! Că s-a bătut cu englezii pe vas, că sir Thomas l-a rănit în picior, că în ciuda acestui fapt a sărit în mare și că a înotat până în apropierea coastei franceze, de unde l-au pescuit un bătrân, Brissac, și cu feciorul său. Dar englezii ce făcuseră, stătuseră cu mâinile în sân? Cum, o navă de război se târa mai anevoie decât putea înota un om rănit? Povești; și încă cusute cu ață albă. Bune doar pentru prostănaci. Și Dunkerque-ul nu era dispus să fie dus de nas.

Jean Bart nici nu mai ieșea din casă. Stătea zăvorât și nu primea pe nimeni. Măsură inutilă, pentru că nimeni nu-l deranja cu prezența.

Deci totul se sfârșise. Ce-i mai rămânea lui într-o atare situație? Să se ducă șchiopătând până la Versailles și să-i explice regelui tot ce i s-a întâmplat, să-i ceară suveranului să-i acorde o nouă șansă… Dar stătea și se întreba: cine să-l înțeleagă? Nobilii? Ei să-i arate lui încredere? Dacă nu l-au crezut cei din Dunkerque, marinarii, cei cu care a împărțit cândva primejdiile, darmite domnii nobili, care n-au fost nicio clipă de acord cu numirea lui? Poate dacă s-ar umili… Mai bine proscris, mort, decât în genunchi. Dacă va vedea că nu mai are încotro, va fugi din Franța. Și asta numai din pricina blestematei de Anne Hopkins. Dacă nu l-ar fi împiedicat pe sir Thomas să sloboadă cel de-al doilea glonte, acum ar fi fost un erou, pe când așa e un stigmatizat. Dar ca să fi devenit erou ar fi trebuit

să fi fost ucis. Și n-a fost. Dar, în definitiv, poate că e mai bine așa. Nu va scrie istoria despre el cu litere mari. Atâta pagubă. Trăiește, e sănătos și n-are de gând să-și vândă pielea chiar atât de repede. Toți îl arată cu degetul, îl ponegresc. Treaba lor. Și el ar putea spune despre mulți lucruri foarte puțin măgulitoare. Dar ce-l privește pe el ce fac sau ce au făcut semenii lui? Dacă nu-l lasă în pace, dacă continuă să-i facă zile fripte, atunci se schimbă lucrurile. Va lupta, nu va ceda fără rezistență. De ce să fugă de ei? De ce să lase impresia că se teme?

Jean Bart se îmbrăcă și se duse glonț la „Cimitirul epavelor”. Cum intră în tavernă se făcu brusc liniște, o liniște apăsătoare. Descoperi o masă liberă și se îndreptă spre ea. Se așeză și ceru cu glas tare:

— Vin! Două carafe!

De ce tocmai două? Nici el nu știa. Clienții tavernei începură să clevetească cu glas scăzut.

— Îl vezi? Ne înfruntă!

— Vrea să arate că are bani.

— Și de ce să n-aibă dacă englezii îl îndoapă?

— Franța a devenit o țară la cheremul trădătorilor. Nimeni nu-l supără, nimeni nu-i face nimic. Trăiește bine, mersi, de parcă cine știe ce ispravă a făcut.

— Ar trebui bătut la stâlpul infamiei.

— Ucis cu pietre. Trădătorul!

— Și de ce, mă rog? întrebă Popinot.

— Auzi vorbă! Cum pentru ce? Pentru trădare.

— Dar s-a dezvinovățit, a spus…

— Minciuni, asta a spus.

— Ține-ți fleanca! îl avertiză Popinot.

— Ține-ți-o tu!

— Ce ai spus? Și Popinot îl și pocni drept în frunte.

În câteva clipe începu o încăierare generală. Înghesuit într-un colț, Popinot dădea în dreapta și în stânga, dar și încasa zdravăn. Jean Bart îi veni în ajutor. În toiul luptei o cană mare de cositor îl izbi în obraz. Jupânul Jacques își puse mâinile în cap. Taverna sa era de nerecunoscut. Scaune, mese rupte, vin peste tot. Cu bastonul în mână, croind într-o parte și alta, reuși cu chiu, cu vai să-i dea pe toți afară. Ce să mai facă ordine? Trimise slugile la culcare. În uliță glasul lui Popinot și al celorlalți se mai auzi un timp. În tavernă mai rămăsese doar Jean Ban și jupânul.

— Pentru tine s-au bătut, îi spuse jupânul. Te-au părăsit toți prietenii.

— Am văzut.

— Ce ai de gând să faci?

— Să mai beau o carafă.

— Și după asta?

— Știu și eu? Să mă duc acasă.

— Și cât ai s-o duci așa? Banii se termină. Vei rămâne fără un sfanț. Vrei să ajungi ca Popinot?

— Ai vreo propunere să-mi faci?

— Eu? Nu. Voiam să știi numai că sunt de partea ta.

— Ești un om cumsecade, jupâne. Am renunțat. Nu mai vreau altă carafă. Uite banii și noapte bună!

— Aș vrea totuși să-ți spun două vorbe.

— Dacă nu-i nicio grabă s-o lăsăm pe altă dată.

— Fie. Deși am fi avut și acum timp.

— Adu atunci o carafă! Să avem și martori!

— Te cunosc de când erai de-o șchioapă. Noi doi am fost totdeauna în relații bune. Aș vrea să-ți întind o mână de ajutor. Îți dau o corabie, îți dau și bani să angajezi marinari și facem totul pe din două. Jumătate iei tu jumătate iau eu.

— Nu-i rea propunerea. E doar necinstită.

— De ce? sări ca ars jupânul.

— Eu să-ți spun dumitale? Știi mai bine decât mine. Păi dacă din jumătatea mea dau și marinarilor, eu mai rămân cu jumătate din câștig!

— Dar riscurile mele nu la pui la socoteala? Dacă pierd corabia și banii? La asta nu te gândești?

— Dar dacă îmi pierd viața? La asta te-ai gândit?

— Știi ce? Facem pe din două, curat.

— Acu parcă e mai bine.

— Deci… primești?

— Am spus eu așa ceva? Lasă-mă să mă mai gândesc.

— Timpul nu lucrează pentru tine. Oricând poți fi arestat. În siguranță ești doar pe apă. Cu câteva isprăvi îi poți face pe mulți să-ți învețe din nou numele pe dinafară. Și ascultă-mă pe mine: o merită.

Jupânul avea perfectă dreptate. Propunerea lui sosea tocmai la timp. Cât o să mai poată duce o asemenea viață? O lună, două… Nu poate trăi o viață întreagă ca un parazit. Dumnezeu îi

e martor că a vrut să se lepede de „viața” de corsar. A intrat în slujba regelui. S-a bătut pentru Franța. Și iată care îi e răsplata. Toți îl consideră trădător. Dar le va arăta el tuturor cine e Jean Bart, îi va învăța el pe toți să-i rostească numele cu pălăria în mână.

— Primești?

— În trei zile îți dau răspunsul. Noapte bună.

De ce n-a spus acum „da”? De ce a îmbrâncit timpul cu trei zile? Pentru că voia totuși să-i vorbească regelui. Știa că e o copilărie, dar ținea să nu rateze această unică șansă.

În colțul uliței erau câțiva oameni. Probabil pe el îl așteptau. Când l-au zărit ieșind pe ușa tavernei au început discuția. Luna nu apăruse încă pe cer. Era întuneric beznă. Un glonț îi șuieră pe la urechi. Apoi din nou liniște. În noapte se auzeau doar pașii lui, care îl purtau spre casă.

4

La Versailles era mare zarvă. Așa, dintr-o dată, regele se îmbolnăvi. Starea sănătății lui se șubrezi într-atât, încât nu mai primea pe nimeni, nici pe cei mai apropiați dregători. Singura persoană care mai avea acces la el era duhovnicul Julien. Regele refuzase medicamente, refuzase medici, refuzase tot. Unele persoane de la curte vorbeau de o încercare de asasinat care s-ar fi făcut la adresa regelui. Se rostea tot mai des cuvântul otravă. Se făceau cele mai îndrăznețe presupuneri în legătură cu prezumtivul asasin. Lunga listă a probabililor atentatori cuprindea nume atât din țară, cât și dinafară. Nimeni nu mai avea voie să intre sau să iasă din Versailles. Reședința regilor Franței părea un oraș atins de ciumă. Lipsa unui moștenitor direct complicase și mai mult lucrurile. Tronul Franței atrăgea pe mulți dintre membrii familiei regale. Mai toți se considerau îndreptățiți să-l ocupe. Intrigile de culise se înmulțiseră. În Versailles-ul rupt de restul lumii sau la Paris, grupuri restrânse de nobili elaborau în secret planuri dintre cele mai îndrăznețe în vederea ocupării tronului de către unul sau altul dintre competitori. Cel mai activ dintre nobili era contele de Noailles, care desfășura în aceste zile o febrilă activitate. Ținea ședințe în palatul său, expedia prin curieri scrisori după scrisori, făcea în

cel mai mare secret scurte călătorii, dădea banchete și surâdea tuturor. Preferințele contelui, ca și ale grupului său, se îndreptau spre un nepot al regelui, un băiețandru firav și cam necopt la minte. Alegerea din punctul lor de vedere fusese dintre cele mai înțelepte. În cazul în care micuțul Henri ar fi fost desemnat rege, contele și toți ai lui se puteau felicita pentru victorie, deoarece Franța ar fi fost cu totul la picioarele lor.

Când toată Franța era în fierbere, agitată, Jean Bart încerca să-l convingă pe ofițerul de gardă al palatului de la Versailles că el e căpitanul de marină Jean Bart și că trebuie neapărat și vorbească cu regele.

— Dar v-am spus că regele e bolnav, că nu poate primi pe nimeni.

— Atunci altcineva să mă primească: părintele Julien, oricine. Altfel nu plec de-aici.

— Așteptați în zadar! V-am mai spus-o de câteva ori.

— Vă înșelați, domnule locotenent. Cu pistolul în mână și tot voi ajunge la unul dintre ei. E în joc viața mea.

Enervat de insistența străinului, locotenentul se duse la duhovnicul Julien și-i raportă că îl caută căpitanul de marină Jean Bart.

— Cine?! Jean Bart? întrebă părintele.

— Da, mai spunea că dacă nu-l las să intre în palat, tot va ajunge la dumneavoastră cu pistolul în mână.

— Acum e clar. E chiar Jean Bart. Peste o oră condu-l în apartamentul meu.

După plecarea locotenentului, părintele îl chemă pe Joseph, secretarul regelui:

— Domnule Joseph, vreau noutăți despre Jean Bart.

— Săptămâna trecută a părăsit Belle Ville-ul, plecând spre Dunkerque. Tocmai la timp. Florimond de Noailles, însoțit de douăzeci de soldați, voia sa pună mâna pe el.

— De ce?

— Ca să-i ia niște scrisori.

— Ce scrisori?!

— E o poveste mai lungă. Contele, dintr-un motiv sau altul, n-a vrut să execute ordinul dat de sir Thomas, acela de a-l aresta pe Jean Bart și de a-l preda lui Hopkins. Atunci Hopkins a recurs la un vicleșug: i-a declarat contelui că toate scrisorile lui către sir Thomas s-ar afla în mâna lui Jean Bart.

— Și contele a crezut?

— Da. Și din cauza asta l-a trimis pe Florimond la Belle Viile.

— Și ce face acum Jean Bart?

— Stă închis în casă. Nu vede pe nimeni. O singură dată s-a dus la jupânul Jacques și a ieșit cu bătaie. Toți îl dușmănesc.

— O ultimă întrebare: ce crezi despre Jean Bart?

— Orice, părinte. Îl cred în stare să biruie toate piedicile, după cum nu-i exclus să fi trecut de partea Angliei.

— Îți mulțumesc. S-ar putea să mai am nevoie de dumneata. Fii pe aproape. Peste cinci minute îl aștept pe Jean Bart.

Să se fi înșelat părintele în privința lui Jean Bart? Să fie oare căpitanul un trădător? Și care putea fi prețul trădării? Viața? Un om care înfruntă moartea în fiecare clipă nu ține cu tot dinadinsul la viață. Banii să-l fi tentat? Exclus. Pentru un om ca Jean Bart marea reprezintă adevărata bogăție, nu aurul. Să fie Anne Hopkins cauza trădării?

Însă două ciocănituri în ușă îi întrerupse gândurile.

— Intră, spuse părintele.

Jean Bart, șchiopătând, se apropie de duhovnic, se înclină și-i sărută inelul.

— Dacă n-aș fi simțit atingerea buzelor tale aș fi putut jura că ești doar o arătare. Ia loc, fiul meu! Ce vânt te aduce la mine?

— Am considerat, părinte, că e datoria mea să mă prezint la palat, să raportez regelui și vouă împrejurările în care…

— Ni le-a relatat Forbin. Le cunoaștem.

— Știți, deci, totul?

— Într-un fel.

— Atunci pot spera că voi primi o nouă fregată pentru a dovedi…

— Ce anume?

— Pricepere, curaj, eroism.

— Dar dumneata le dovedești și acum. Aici.

— Nu vă înțeleg, părinte. Sau mai bine spus nu vreau să vă înțeleg. Și dumneavoastră mă credeți un trădător?

— Domnule Jean Bart, n-are nicio importanță ce cred eu, sau ce cred alții despre dumneata.

— Vreți să spuneți că important e ceea ce cred eu despre mine?

— Întocmai.

— Sunt un om cinstit. Martor mi-e Dumnezeu.

— De ce să-l amestecăm pe el în toate treburile noastre?

— Dar m-am bătut pentru Franța. Așa cum m-am priceput. Am înfruntat moartea ca s-o pot sluji în continuare.

— Franța nu ți-e datoare cu nimic. Ai slujit-o și ea ți-a dat o fregată. Asta a fost prețul ei.

— Dar sunt tânăr, mai pot lupta mulți ani.

— De partea cui?

— Cum de partea cui? A Franței.

— Frumoase cuvinte. Regele ar fi fericit dacă le-ar auzi. Ai uitat, însă, câteva amănunte.

— La ce vă referiți?

— Ai fost împușcat de sir Thomas?

— În picior.

— Ai sărit în mare?

— Da.

— De ce nu te-a ucis sir Thomas? Ar fi putut s-o facă, nu?

— Ar fi putut.

— Și de ce n-a făcut-o?

— Anne Hopkins i-a smuls pistolul din mână.

— De ce?

— Nu știu. Nu pot să-mi explic.

— Anne te-a iubit vreodată, te iubește?

Jean Bart roși ca un băiețandru. Era vădit încurcat, întrebarea duhovnicului îl descumpănea.

— Nu știu, părinte, răspunse cu glas slab căpitanul. Nu cred.

— Dar dumneata? Ai vreun sentiment pentru ea?

— Îmi iubesc țara, părinte.

— Toți o iubim. Sau aproape toți. Nu e vorba de Franța. S-o lăsam în pace. Te-am întrebat altceva.

— Știu că e în slujba Angliei, a țării care ne e dușmană, că trebuie deci s-o urăsc, dar cred că…

— Am înțeles.

— Părinte, sunteți slujitor al lui Dumnezeu. M-am spovedit dumneavoastră cu toată sinceritatea. Poate nici regelui nu i-aș fi spus adevărul până la capăt. Vreau să mă credeți că n-am trădat Franța, că vreau s-o slujesc cu tot devotamentul până la sfârșitul vieții.

— Am înțeles. Te-am înțeles. Dar ce pot face eu pentru dumneata? Știi cât de greu ți-am obținut numirea. Nobilii te

dușmănesc. Regele, singurul om care te mai poate ajuta, e grav bolnav. Ce pot face eu pentru dumneata?

— Și atunci ce se întâmplă cu mine? Nu mai pot fi ofițer de marină?

— Cred că nu.

— Părinte, am crezut că drapelul negru va zace întotdeauna în fundul lăzii. Mă văd nevoit să-l urc din nou pe catargul cel mare.

— Vrei să redevii pirat?

— Am altceva de ales? Fără aerul sărat în nări și fără întinderea de apă la picioarele mele nu pot trăi. Franța nu mă mai vrea. Mâna Angliei o resping. Voi redeveni eu… Jean Bart.

— Legile țării pedepsesc pirateria. Îți atrag atenția!

— Pe mare nu există legi. Doar forță. Cât timp voi avea pulbere destulă în cală și mâinile astea zdravene, nu mi-e frică de nimic.

— Pe mare nu te va urma nimeni. Ești un proscris.

— Vă înșelați, părinte. Pentru câteva pungi de aur oamenii te urmează și în infern.

— Domnule Jean Bart, îți urez succes. Și-ți doresc să nu ți se întretaie drumurile cu cele ale țării.

— Vă mulțumesc, părinte, pentru cuvintele dumneavoastră.

— Cu bine, fiul meu.

Jean Bart se înclină în fața duhovnicului, îi sărută inelul și părăsi șchiopătând camera de lucru.

— Mi-a plăcut căpitanul.

— Ați fost alături, sire?

— Da. Am auzit întreaga discuție. Ce ai de gând?

— Să nu ne grăbim.

Părintele trase de un șnur de mătase. În câteva clipe apăru Joseph. Secretarul se înclină în fața regelui.

— Eu te-am chemat, spuse părintele. Am vrea să punem ceva la cale.

— Eu mă retrag, spuse regele.

Părintele și secretarul îl salutară pe suveran.

— Doi oameni nu trebuie să scapi din ochi în aceste zile: contele de Noailles și Jean Bart. Fii atent la tot ce spune, dar mai ales la tot ce face contele. As vrea să scăpăm cât mai repede de el. Cu probe evidente însă.

— Dar avem. Vi le-am prezentat.

— Mărturia unui servitor, Vartan, nu e suficientă. Acte. De ele avem nevoie.

— Și cu Jean Bart ce fac?

— Du-te de te schimbă și revino, te rog, în haine de călătorie!

•

Deci asta era. Franța nu mai avea încredere în el. Poate dacă ar fi putut sta de vorbă cu regele… Dar regele era bolnav…

— Hangiu! Încă o carafă.

— Ați mai băut trei, și banii…

— Ți-ajung? Și Jean Bart îi aruncă o pungă.

Hangiul sună galbenii din pungă și râse prostește.

— Acuma da. Știți, eu…

— Știu. Nu mă cunoști. Ai să mă cunoști. Și tu. Și toți.

Cam întrecuse măsura. Ei și? Se ridică de la masă și plecă la culcare.

— V-am adus vinul.

— Un rând la toată lumea. Plătește Jean Bart. Mie mi-ajunge.

În cameră îl aștepta un bărbat. Era Joseph, secretarul regelui. Să fi greșit camera? Secretarul îi observă îndoiala.

— E camera dumneavoastră.

— Atunci, ce cauți dumneata aici?

— Vă așteptam.

— Nu te cunosc. Nu te-am mai văzut niciodată. Pari venit de la drum.

— Ați ghicit. Din Anglia.

— De unde?

— Nu sunteți dumneavoastră Jean Bart?

— Ba da. Dar să n-aud de Anglia. Ai înțeles? Ieși afară!

— Sir Thomas m-a trimis.

— Cine?

— Sir Thomas. Vă roagă să-l iertați pentru tot ce a fost. Războiul are legile lui… Sir Thomas știe că Franța v-a respins, că s-a purtat urât cu dumneavoastră, că dumneavoastră nu meritați această ingratitudine. Sir Thomas vă oferă această pungă cu aur pentru început. Și comanda unei escadre de fregate.

— Aur? N-are Anglia atâta aur să mă cumpere pe mine. Cât despre fregate, am să mi le iau singur. Și acuma pleacă până nu scot pistolul!

— Domnule căpitan…

— Niciun domnule căpitan. Ieși! Și-i azvârli punga.

•

Mâine seară se împlineau cele trei zile. Trei zile pierdute de pomană. Ar fi trebuit să-i spună din capul locului „da” jupânului Jacques. A sperat totuși… Era obosit. Pașii calului îl duceau spre casă, spre casa unde nu-l aștepta nimeni. La ce bun să se grăbească? Prin fereastră străbăteau zorile. Se trânti în pat și încercă să doarmă. Vârî mâinile sub cap. Sub pernă un sul de hârtie. Aprinse o lumânare. La lumina tremurătoare citi stupefiat următoarele: „Te aștept la miezul nopții în pădure, la locul numit fântâna părăsită. Vino singur. Anne.”

— Vii la timp, doamnă, exclamă Jean Bart.

5

Jean Bart n-a avut astâmpăr toată ziua. A așteptat căderea nopții ca altceva. Pistoalele erau pregătite de dimineață. Era un pachet de nervi. La locul fixat de Anne Hopkins a ajuns înainte de miezul nopții. Nu era nimeni. S-a așezat pe o buturugă. Dar n-avea deloc astâmpăr. Pe măsură ce timpul trecea devenea tot mai agitat. Era furios peste măsură pe Anne Hopkins, dar începuse să fie furios și pe el. Plecase de acasă fără a spune cuiva un singur cuvânt. Putea să fie ucis fără ca cineva să-i poată veni în ajutor. Cum și-a imaginat el că Anne Hopkins va veni la întâlnire singură? Hotărât lucru, femeia asta îi răpea facultatea de a gândi. De abia deslușea niște amănunte. De ce l-a chemat englezoaica aici, departe de țărm și nu undeva în larg? Să se simtă mai sigură ea aici? Drace! Căzuse iar în cursă. Începea să-l deranjeze vădit prostia lui. Mai-mai că-i venea să-și ia tălpășița. N-avea niciun rost să-și ofere viața pe tavă. Avea una singură. Nu merita să-și bată joc de ea. Ei, căpitane, ți-e frică? Frică? Nu era vorba de așa ceva. Auzi un foșnet. Erau pași. Scoase pistoalele. Trase piedica. Măcar să-și vândă pielea scump. Răsunară pași și în direcția opusă. Iată-te, căpitane, prins în capcană. Luna nu răsărise. Era încă beznă. Jean Bart se rezemă de un copac. Avea în acest fel spatele asigurat.

— Stai, strigă el către una din umbre! Cine ești?

— Anne Hopkins, răspunse o voce bărbătească.

— Și tu? întrebă Jean Bart cealaltă umbră.

— Altcineva, răspunse cea de a doua umbră cu o voce frumoasă de bariton.

— O mișcare dacă faceți, trag!

— Într-o femeie lipsită de apărare? întrebă prima voce. Nu mai recunosc Franța!

— Sunteți înarmați? întrebă Jean Bart.

Ce întrebare stupidă! Ce putea să-i răspundă?

— Cu credința în Dumnezeu, răspunse prima umbra.

Își bătea joc de el. Merita.

— Și ce doriți de la mine?

— N-ai vrea să luăm loc pe iarbă? Putem discuta mai în voie.

Unde mai auzise Jean Bart vocea asta? Nu-și mai amintea. Și acum ce putea să mai facă? Vârî pistoalele în buzunar și se așeză pe iarbă. Un cal sforăi pe aproape. Pe deasupra codrilor se ivi luna. La lumina ei cercetă cele două umbre. Jean Bart se ridică deodată în picioare.

— Dumneavoastră, maiestate?!! Și dumneavoastră, părinte! Nu mai înțeleg nimic!

— Lasă astea, spuse regele! Avem de discutat ceva cu dumneata. Aici putem vorbi în voie.

— Dar erați bolnav!

— Pentru Franța sunt și acum. Uite despre ce este vorba. Te-am reprimit în marină. Îți dau fregata și cu ea o șansă. Încearcă să n-o scapi.

— Ce trebuie să fac, maiestate?

— Câteva zeci de nave comerciale franceze pline cu grâu au fost capturate de englezi în Marea Baltică. Convoiul va atinge coastele Angliei la sfârșitul săptămânii. Avem nevoie de grâu. Franța e în pragul foametei.

— Am înțeles. Franța va avea grâul.

— Dar îți atrag atenția că n-am decât o singură fregată pentru dumneata. Celelalte sunt undeva, pe mare. Și n-am cum să le chem.

— Te vei bate cu șapte fregate englezești, interveni părintele.

— Splendid.

— Ce-i splendid în toată povestea asta?

— Totul, maiestate.

Regele îl privi pe duhovnic.

— Nouă ne e foame, căpitane, spuse părintele. Am vrea să mâncăm. Crezi că vom găsi ceva la jupânul Jacques?

— Cum? Să intrați într-o tavernă?

— Și de ce nu?

— Dar părintele…

— Niciun dar. Regele are obligația să cunoască toată țara. Așa cum este ea și nu cum o descriu rapoartele dregătorilor. Și cel mai bine o poate cunoaște sub o haină de împrumut.

— Iată pentru ce, căpitane, spuse regele, în noaptea asta pentru dumneata ca și pentru toată lumea eu mă numesc Grissot, avocat.

— Iar eu, adăugă părintele, Bombelle, secretar al domnului avocat…

•

Primele raze de soare mângâiau pământul. Din taverna jupânului Jacques plecau ultimii mușterii: Jean Bart, avocatul Grissot și secretarul său, Bombelle. Drumul se clătina ușor sub picioarele lor. Băuseră, nu glumă. Și miroseau a usturoi! Toți trei au mâncat pe săturate, au băut zdravăn, au ciocnit cu toată lumea, au ascultat cântece de chef și cântece triste despre mare, trădare și iubire. Regele și părintele Julien regretau sincer că se luminase de ziuă. Noaptea cea mai frumoasă din viața lor luase sfârșit. Ar fi vrut să prelungească această clipă cât mai mult, să nu se mai termine niciodată. Trecuse însă. În sipetul inimii lor trei bărbați vor fi nevoiți să zăbovească imaginea acestei nopți în care regele Franței și duhovnicul său au fost pentru câteva ceasuri oameni obișnuiți și cu adevărat fericiți. Dar din păcate despre această noapte istoria nu va afla niciodată.

6

De când fusese numit secund pe „Le Glorieux”, de câteva zile, Popinot nu mai călcase pragul tavernei jupânului Jacques. Și tot de atunci nu mai pusese picătură de băutură în gură.

În toți acești ani de ședere pe uscat, de frecventare zilnică a „Cimitirului epavelor”, Popinot nu uitase deloc meseria; o știa și-acum, și încă foarte bine, cât zece marinari la un loc. Pierduse însă agilitatea, vioiciunea, rezistența de altădată. Obosea foarte repede. Gâfâia. Băutura lăsase urme. Ca să nu-l audă Jean Bart

răsuflând greu, Popinot tușea. Îi era teamă să nu-l creadă prea bătrân și să nu-l mai ia cu el în larg.

Jean Bart plecase de ieri dimineață la Paris pentru ultimele instrucțiuni. Trebuia să se întoarcă din clipă în clipă.

Când se întoarse, îl găsi în cabina lui pe feciorul bătrânului Brissac, care-l aștepta de câteva ceasuri. Jean Bart îl privi câteva clipe mirat.

— Ce-i cu tine aici? îl întrebă el pe flăcău.

Flăcăul se ridică intimidat. Trăgea de marginea hainei sale și nu știa ce să răspundă. De fapt știa, își pregătise un adevărat discurs, dar acum uitase cum să înceapă.

— De azi-dimineața te așteaptă, căpitane! îi sări Popinot în ajutor. Spunea că vrea să se facă marinar, că merge cu noi să se bată cu englezii.

— Ce-ai spus? întrebă Jean Bart.

— Domnul Popinot are dreptate. Așa am spus. Vreau să plec cu dumneavoastră.

— Domnul Popinot? De unde vă cunoașteți?

— Mi-e… mi-e un fel de rudă, se bâlbâi Popinot.

— Nu, domnule căpitan. Astăzi l-am cunoscut.

Popinot lăsă capul în jos.

— Nu se poate!

— Domnule căpitan, vă rog, îl imploră flăcăul.

— Tatăl dumitale nu mi-ar ierta-o niciodată. Mi-a salvat viața. Nu pot să-i ucid singurul copil.

Moș Brissac… Nu-l va uita niciodată. I-a salvat viața…

„Am mai avut un fecior, i-a spus într-una din seri când îl adăpostise. Îl chema Pierre. O dată n-a ieșit din cuvântul meu. Până a auzit de unul Jean Bart și de isprăvile lui. De atunci a vrut să se facă pirat și să cutreiere mările. Într-o noapte a fugit de-acasă. S-a dus la Brest. Câtva timp n-am mai auzit de el. Am aflat mai apoi că și-a făcut rost de o corabie veche și că a devenit pirat. Într-o zi am aflat că ostașii regelui l-au prins și l-au spânzurat. Și acum, dumneata, cel care i-ai sucit mințile lui Pierre, te afli sub acoperișul meu. Nu vreau să mai plătesc o dată. Mi-ajunge.”

— Dar spune-i, Paul, că nu mai ești un țânc, că vrei să-ți faci un rost în lume, că nu mai vrei, să-l slugărești pe contele de Noailles.

— Popinot!

— Eu, căpitane, nu mă bag. Spuneam și eu așa.

— Când ai plecat de acasă? îl întrebă Jean Bart pe Paul.

— Acum trei zile.

— Și ce ai făcut până acum?

— Am pândit fregata. Voiam să mă urc pe ea doar în clipa plecării.

— Tatăl, tatăl dumitale știe unde ai plecat?

— Nu! Nu m-ar fi lăsat.

— Popinot!...

— Da, căpitane.

— Condu-l pe Paul pe țărm! Ridici apoi ancora și scoți fregata în larg. Ții coasta Franței până la Le Tréport. Un ceas nu vreau să fiu deranjat de nimeni. Ai înțeles?

— Da, căpitane!

Pe fața lui Paul se rostogoleau lacrimi, șiroaie.

Jean Bart nu se simțea în apele lui. Era agitat, nervos. Se întreba de ce tocmai el fusese hărăzit să hotărască soarta acestui băiat? De ce nu altcineva? Oricine. Dacă Paul se va reîntoarce în Belle Ville, viața stupidă de fiecare zi îl va prinde în mecanismul ei ucigător și-l va măcina clipă de clipă. Va deveni un infirm, un tânăr cu aripile rupte. Paul a întins mâinile spre altă lume, spre lumea lui, visând primejdii, victorii, glorie. Dar la câți dintre ei le zâmbește zeița Fortuna? Unii dispar înainte de a face primii pași. Și ajung oare cei mai meritoși acolo sus? Cum îl implorau ochii băiatului... Ar fi vrut să-i spună da, ar fi vrut să-l primească cu brațele deschise. Și de ce n-a făcut-o? De teama de a nu-l ucide pe bătrân. I-a promis să nu-i sucească capul lui Paul, să-l lase în pace. A lua sub protecția ta pe cineva înseamnă a ucide? Astea sunt scuze ieftine, domnule căpitan... O fi observat oare Popinot cât de mult seamănă Paul cu fratele său? Au aceeași privire, aceleași trăsături. Ce poate să-i treacă prin cap? Dar de unde să-l cunoască Popinot pe Paul? Așa-i. Nu mai avea deloc astâmpăr. Era ca un leu închis într-o cușcă. Și asta din pricina băiatului. Ba nu, din pricina lui, a neghiobiei lui. Își dădea seama că până nu va da de Paul și nu-l va lua cu el nu va mai avea astâmpăr. Deschise hubloul care dădea spre punte și strigă:

— Popinot! Stai! Oprește!

Deschise ușa cu putere, urcă câte trei trepte și ajunse pe punte. Era întuneric beznă.

— Și acum dă-mi mie timona!

Cu cine vorbea Popinot?

Mai mult pe bâjbâite ajunse lângă secundul său. Alături de Popinot, pe un colac de frânghie, ședea Paul.

— Ce-nseamnă asta, Popinot?

— Ce anume, căpitane?

— Ce caută Paul pe fregată?

— Mi-ai spus să-l conduc pe țărm. L-am condus.

— Și cum a ajuns aici?

— Pe punte!

— Popinot! Ai două carturi peste rând.

— Am înțeles, căpitane!

— Și de când, mă rog, marinarii nu mai au nimic de făcut în timpul călătoriei? se răsti la el Jean Bart.

— Am înțeles, căpitane.

Jean Bart se răsuci pe călcâie și plecă spre pupa fregatei.

— Mus Paul! Ia timona și ascultă comanda la mine! șopti Popinot.

Dacă Jean Bart ar fi întors acum capul ar fi văzut cum în bezna nopții a răsărit un zâmbet.

7

„Le Glorieux”, fregată de vreo sută de tone, cu trei catarge, construită cu câțiva ani în urmă în portul Brest, era ceea ce se cheamă o navă de război obișnuită. Nici mai bună ca altele, nici mai rea. Pe puntea fregatei stăteau strunite în funii groase cele 24 de tunuri, câte 12 de fiecare bord. Tunurile, mijlocii ca mărime, erau așezate pe niște afeturi prevăzute cu discuri mari de lemn, un fel de roți ce aduceau tunul în poziție inițială după fiecare lovitură trasă. Mânuirea acestor tunuri, ochirea cu ele, era o treabă complicată și grea. Îți trebuiau ani de experiență pentru a putea fi un excelent ochitor. Din fericire, Jean Bart avea pe fregată mulți marinari încercați. Pentru un servant totul era să nimerească vasul inamic drept în mijloc, să-i provoace o spărtură adâncă, sau să-i reteze catargele. În primul caz nava lovită se scufunda repede, în cel de-al doilea devenea imobilă, o plută oarecare rămasă în voia valurilor. Totul într-o luptă navală era să lovești tu primul, să-ți surprinzi adversarul, să-i impui

tactica ta. Desigur, acest lucru îl știau marinarii, și cu toate astea numai unii dintre ei învingeau. Biruiau cei care gândeau mai repede, acționau mai repede, care aveau un echipaj disciplinat, priceput, dornic să se bată pentru victorie.

Când se lumină de ziuă, „Le Glorieux” ajunse în dreptul micului port Le Tréport. Marinarii coborâră pânzele și aruncară ancora. Către seară „Le Glorieux” plecă cu direcția Anglia. Fregata străbătu numai jumătate din distanța care separă Franța de Anglia, se opri un timp pentru a-și trage răsuflarea, apoi porni cu toate luminile stinse spre nord-est. Toate aceste manevre aveau drept scop să inducă în eroare pe eventualii urmăritori. După ce fregata a trecut prin dreptul Calais-ului, Jean Bart l-a chemat pe Popinot în cabină și, cu harta în față, i-a indicat drumul pe care îl aveau de urmat. Niciun marinar nu trebuia să știe care-i ținta călătoriei lor, spre ce direcție se îndreaptă. Ziua următoare i-a găsit plutind pe Marea Nordului. Era atâta liniște pe fregată, încât aveai impresia că „Le Glorieux” înainta pe vârful picioarelor. Toți stăteau la posturi într-o așteptare nervoasă.

— Convoi la tribord! strigă marinarul de cart din vârful catargului mare.

După minute lungi convoiul începu să se zărească. În mijloc câteva zeci de corăbii comerciale franțuzești, pline cu grâu, capturate în largul mării de vase de război engleze, iar pe lângă ele șapte fregate englezești ce patrulau de zor. Jean Bart îl privi pe Popinot. Uriașul dădu din cap. Fregata se bandă la tribord. Velele pocneau umflate de vânt. „Le Glorieux” se năpusti cu toată viteza spre puzderia de nave din față. Jean Bart îi arătă un punct în zare. Popinot dădu din cap. Prin punctul acela trebuiau să spargă convoiul, să-l rupă în două pentru a ridica între „Le Glorieux” și fregatele englezești o pavăză alcătuită din corăbiile comerciale. Acțiunea era bine chibzuită, dar nebunească. Era suficient ca o corabie să-i bareze drumul, pentru ca totul să se năruie. Și în afară de asta, „Le Glorieux” trebuia să se bată cu șapte fregate inamice. Dar în aceste momente cel mai bine era să nu despici firul în patru, să lași totul în voia valurilor, după cum spun bătrânii lupi de mare. Fregatele englezești dădură alarma. Era prea târziu. Tunurile de pe „Le Glorieux” începură să scuipe foc. O fregată inamică atinsă în plin pieri în valuri, de parcă ar fi fost înghițită de un căpcăun. Mai rămâneau șase.

Englezii, pentru a putea pune tunurile în bătaie, trebuiau să se deplaseze la dreapta sau la stânga. Numai așa puteau opune tribordul sau babordul lui „Le Glorieux”. Marea agitată și vântul puternic le îngreuia manevrele. Din pricina grabei, sau poate a panicii, o fregată englezească se ciocni de o corabie comercială. Se auzi o trosnitură puternică. Peste câteva minute din cele două nave mai rămaseră doar câteva scânduri. Cele cinci fregate englezești auziră, bubuitura și se opriră toate ca la comandă. Crezură că tot convoiul e prins între două focuri. De pe fregata-comandant porniră niște semnate. Fregatele englezești se împărțiră. Trei porniră înspre „Le Glorieux” ca niște câini furioși, iar celelalte două plecară în căutarea invizibilului adversar.

— Vino la stânga cât poți! strigă Jean Bart.

Popinot execută ordinul. „Le Glorieux” se bandă mult la babord. Acum în dreapta fregatei lui Jean Bart era o singură fregată inamică. Celelalte două erau undeva, în dreapta primei. Pentru a putea trage toate trei împotriva fregatei franceze ar fi trebuit să facă o manevră complicată care cerea în primul rând timp. Și el era extrem de prețios într-o asemenea împrejurare. Deci Jean Bart lupta din nou cu o singură fregată inamică.

— Toate velele sus! strigă din nou Jean Bart.

„Le Glorieux” părăsea teatrul operațiunilor? Fuge de luptă? În ochii marinarilor francezi se citea nedumerirea. Fregata engleză porni în urmărirea lui „Le Glorieux”. Celelalte două fregate sesizară târziu manevra pe care a făcut-o nava din dreapta lor și trebuiră să facă un ocol mare până să poată pleca spre locul luptei.

— Popinot. Drept înainte!

Unde înainte? În fața fregatei „Le Glorieux” erau corăbiile comerciale. Să se năpustească spre ele? Broboane reci de sudoare îi umeziră fruntea. Popinot nu mai pricepea nimic. Ca și cei de pe fregata din spatele lor, englezii se opriri. Această oprire le-a fost fatală. „Le Glorieux” a venit brusc la dreapta. Acum toate tunurile de la tribord priveau lacome prova fregatei englezești.

— Foc!

Un obuz lovi arborele mare. Englezii înțeleseră greșeala făptuită și încercară s-o repare. Virară și ei la tribord. Manevra s-a dovedit din nou greșită, deoarece se depărtară și mai mult de

celelalte două fregate. Acestea din urmă trebuiau să facă un nou ocol pentru a putea pune tunurile în bătaie.

— Foc!

A treia fregată engleză ieșea din luptă. Mai rămâneau patru. „Le Glorieux” viră la dreapta.

— Foc lung!

— Patru, strigă Popinot cu bucurie în glas.

— Popinot!

— Da, căpitane.

— Direcția cele două fregate!

Prin această manevră, Jean Bart fugi din calea fregatei-comandant și se îndreptă spre celelalte două, care se aflau dincolo de convoiul vaselor comerciale. Jean Bart se bizuia în această clipă pe atacul prin surprindere.

De data asta Popinot înțelese planul de luptă. Era fericit că are un căpitan ca Jean Bart. Dacă ar fi putut să dea pe gât o singură dușcă… Desigur, nici vorbă de așa ceva.

Cele două fregate englezești plecate în urmărirea adversarului patrulau și acum de zor. Popinot se uită la Jean Bart.

— Atenție la stânga… prova! îi spuse Jean Bart.

Asta înseamnă ca alegerea căzuse asupra fregatei celei mai apropiate și că atacul trebuia îndreptat spre partea din spate a navei de război, lipsită total de apărare. Câteva proiectile bine țintite și fregata porni în lumea abisurilor. Cealaltă o rupse la fugă cu direcția Anglia. „Le Glorieux” putea acum să respire o clipă. Jean Bart mai avea un obstacol de trecut. Cel mai greu. Distrugerea ultimei fregate. Cine învingea acum cucerea victoria, se acoperea de glorie. Ar fi fost stupid ca Jean Bart să piardă. Scufundase cinci fregate. De fapt patru, cea de a cincea se scufundase singură, în timp ce cea de a șasea fugise. Va fi o luptă pe viață și pe moarte la care vor fi martore cele câteva zeci de corăbii comerciale franțuzești. Clipa de răgaz luase sfârșit. Fregata-comandant se îndrepta spre „Le Glorieux”. Jean Bart își încărcă pistoalele. Îl căută apoi cu privirea pe Paul Brissac. Stătea lângă Popinot. Se apropie de el și-i dădu un pistol; celălalt și-l opri pentru sine.

— Popinot, treci la tunuri! Lasă-mi mie timona, și nu uita că jucăm cartea cea mare.

Popinot dădu din cap afirmativ.

— Tragem cu tribordul sau babordul?

— Cred că nici Dumnezeu nu știe cu ce vom trage, răspunse Jean Bart.

— La tunuri toată lumea! strigă Popinot.

— Ți-e frică, Paul? îl întrebă Jean Bart.

— Puțin. Parcă mă ia cu frig.

— Să-ți spun un secret, Paul. Și mie mi-e cam rece. Dar pun totul pe seama lui octombrie.

Cele două fregate înaintau încet, parcă se târau pe deasupra valurilor. Pescărușii, în văzduh, țipau asurzitor. „Le Glorieux" se opri. Același lucru îl făcu și fregata-comandant. Vântul își schimbă dintr-o dată direcția. Bătea acum dinspre țărm. „Le Glorieux" porni ca din pușcă spre dreapta.

— Foc! strigă Jean Bart.

Fregata-comandant, dezmeticindu-se, porni în urmărirea lui „Le Glorieux". Jean Bart schimbă brusc direcția.

— Popinot!

— Foc!

„Le Glorieux" alerga pe mare ca un om beat când în dreapta, când în stânga. Fregata-comandant reacționa cu putere. Câteva proiectile trase de englezi izbiră fregata franceză fără a-i provoca pagube prea mari. În acest timp, profitând de încordarea luptei, corăbiile comerciale franțuzești s-au răsfirat și au alcătuit un cerc imens. Englezii au remarcat târziu roirea navelor comerciale. Și chiar dacă ar fi văzut-o la vreme, ce mai puteau face? Cercul ce prinsese în mijloc cele două fregate începu să se strângă ca un clește. Englezii au înțeles că au pierdut partida, că nu mai au nicio șansă de scăpare. Dacă ar fi scufundat pe „Le Glorieux", fregata-comandant ar fi pierit strivită de zecile de corăbii comerciale. Spre lauda lor, englezii continuau să lupte.

— Căpitane! Căpitane! Privește la convoi!

Jean Bart observase demult manevra. N-a înțeles însă de ce corăbiile n-au făcut-o de la început. Probabil s-au temut că nava lor este un vas cu pirați. Dacă ar fi manevrat la timp i-ar fi ușurat mult misiunea. Jean Bart voia să abordeze fregata-comandant, s-o captureze și s-o remorcheze în Franța.

Popinot aștepta o noua comandă. Dar ea nu venea.

Cele două fregate se abordară. Începu lupta. Popinot, cu pumnul lui ca un mai, zvârlea peste bord dintr-o singură lovitură

câte doi-trei englezi. Paul se ținea pe lângă el și nu voia cu nimic să se lase mai prejos. Băiatul știa să se bată.

— Bravo! Strașnică lovitură, îl îmbărbăta Popinot pe flăcău.

Lovind cu sete, Jean Bart își croi drum spre comandantul fregatei englezești.

— Te așteptam, căpitane, îi strigă comandantul. Știam că vei veni.

„Ei drăcie! Comandantul fregatei e chiar Alphonse de Riveau”, își spuse Jean Bart.

— Richard Smith, căpitane. Riveau era un nume de împrumut.

Jean Bart căută din priviri pe soții Hopkins, pe sir Thomas…

— Sunt singur.

„Englezul ăsta citește gândurile?”

Jean Bart lovi cu dreapta. Smith făcu la timp un pas înapoi. Acum lovi Smith. Jean Bart pară lovitura cu stânga, iar cu dreapta îl lovi pe Smith în obraz. Englezul zâmbi. Jean Bart îl mai lovi o dată în același loc. Zâmbetul dispăru de pe chipul englezului.

— Bravo, căpitane, îi spuse Smith.

Un marinar englez sări în ajutorul comandantului. Lama unui cuțit îi lucea în mână. Jean Bart întoarse doar pentru o secundă capul spre marinar. În același moment însă Smith îl lovi cu toată puterea pe Jean Bart în stomac, care se chirci de durere.

— Domnule Popinot, strigă Paul. Căpitanul e în pericol.

Smith ridică pumnul pentru a-l lovi din nou pe căpitan. Popinot apăsă pe trăgaci. Smith lăsă mâna în jos, fără vlagă.

— Popinot, strigă Jean Bart secundului său.

Popinot îi răspunse printr-o nouă apăsare pe trăgaci, Smith se prăbuși la picioarele lui Jean Bart.

— Ce ai făcut, Popinot? îl întrebă Jean Bart.

Popinot zâmbea cu gura până la urechi.

— Am tras, răspunse el.

— Și de ce dracu ai făcut-o?

Jean Bart îngenunche lângă Smith, își rupse o bucată de cămașă și începu să-l panseze.

— N-are niciun rost, căpitane. Nu mai am mult de trăit. Presimt că nu voi apuca înserarea.

Și ziua era pe sfârșite. Jean Bart stătea neputincios la căpătâiul lui Smith. Știa că nu-l mai poate salva. Rana era mortală.

— Poți să-mi răspunzi la câteva întrebări?

— Dă-i drumul! Timpul zboară.

— Soților Hopkins le datorez un răspuns. Ca și lui sir Thomas. Unde i-aș putea găsi?

— Pe sir Thomas nu-l vei găsi niciodată. Are o mie de fețe. Și nici nu știu de fapt cum îl cheamă.

— Dar pe soții Hopkins?

— Care soți? N-au fost niciodată căsătoriți. La Londra e o tavernă a lui Billy Roșcovanul. Întreabă acolo de ea. Nu uita însă că ea te-a salvat de la moarte. O femeie nu face asta pentru un bărbat decât pentru… Anne… Anne…

Smith obosise. Își adună ultimele puteri.

— Te iubește… căpitane…

— Pe mine?

— S-a și înnoptat? Mi-e frig… Soarele… unde-i soarele? S-a dus?… Da?

Un horcăit prelung. Sângele îi țâșni pe gură. Se prelinse pe bărbie, pe haină. Smith se ghemui. Parcă îi era frig. Apoi întinse mâinile, picioarele, ca un copil înainte de culcare. Muri.

A doua zi, pe la prânz, în aclamațiile mulțimii, corăbiile comerciale, plus două fregate militare acostau în portul Dunkerque. Grâul mult așteptat sosise. Franța era salvată de la foamete. Pe țărm coborâseră aproape toți marinarii. Pe bordul lui „Le Glorieux” mai rămăseseră doar Paul, Popinot și Jean Bart. Paul n-avea unde să se ducă, Popinot avea unde să se ducă și de aceea nu cobora, iar Jean Bart voia să rămână singur cu gândurile lui.

8

Jean Bart ajunsese la capătul unui drum. Dorise să ajungă aici. Din toată inima. Și ajunsese. Era oare fericit?

Jean Bart împlinise de curând treizeci de ani. Intrase în cea de a doua parte a vieții. Scobora panta. Era singur. Teribil de singur. Pe lume nu mai avea pe nimeni. Toți ai lui – părinți, rude – muriseră. Să lupți, să învingi mereu… Pentru cine? Ar fi vrut și el să fie așteptat pe țărm de brațele calde ale nevestei, de părul ciufulit al copilului său. Ar fi vrut să-și sărute nevasta și să-și

îmbrățișeze băiatul. Să-și ia apoi feciorul în cârcă și să plece cu el spre casă. Fericit. Ca un general roman triumfător.

Era singur între cei patru pereți ai strâmtei lui cabine. Singur. Izbi cu pumnul în masă. Sticla cu rachiu clănțăni speriată.

Și apoi această Anne! A apărut în viața lui. I-a lăsat impresia că ține la el. O noapte întreagă au recitat împreună versuri. Au numărat stelele. Au mângâiat cu privirea bolta cerului. Au privit de undeva de sus Parisul adormit. Și-au dat mâinile ca doi oameni care vor să plece la un drum lung. Și apoi a fugit. L-a dat pe mâna englezilor, ca apoi să azvârle în mare pistolul care l-ar fi ucis. Deci viața i-o datorează ei. Fără Anne el l-ar fi așteptat pe Smith la un capăt de drum. Deci ei îi datorează victoria de azi. Totul.

— Anne! Vino și-ți ia răsplata! strigă Jean Bart.

Popinot îl auzi pe căpitan țipând și alergă spre cabina căpitanului.

— Ai spus ceva, căpitane?

— Ce? Ce să spun?

— Ai strigat. N-am înțeles ce.

— Am urlat să te duci la dracu. Asta am spus. Ai înțeles?

— Am înțeles.

— Popinot! Unde te duci?

— Unde m-ați trimis.

— Măi Popinot, să știi că tu vei muri de mâna mea. Eu îți fac felul. Dar până una, alta hai să ciocnim un pahar împreună!

— Nu există. Pe vas nu beau. Pe uscat, văd eu. Dacă vrei să ciocnești cu cineva un pahar îl chem pe Paul. N-a coborât pe țărm.

— Popinot, dacă-l prind pe Paul că bea o singură înghițitură, vă omor pe amândoi. Ai înțeles?

— Pot să spun n-am înțeles? Am înțeles.

— Dacă da, atunci toată lumea la culcare! Noapte bună.

— Noapte bună, căpitane.

— Popinot! Stai o clipă!

— Da, căpitane.

— Voi lipsi trei zile. Pentru toată lumea sunt bolnav și nu pot să văd pe nimeni.

— Pleci la Paris, căpitane?

— Lasă barca mare la apă! Vezi să nu te vadă cineva!

— Căpitane, dar e o nebunie! Nu te las singur nici mort.

— Dacă nu mă întorc în trei zile pleci la Paris și duci regelui raportul. E în cufăr. Ține cheia!

•

— Doamnă, un grup de soldați ne-au barat drumul. Nu ne dau voie să trecem.

Lady Caroline Melbourne scoase capul pe ferestruica trăsurii și-i strigă vizitiului:

— Dă peste ei!

Trăsura porni ca din pușcă. Soldații se feriră din drum. Ofițerul sări pe scara trăsurii. Scoase pistolul.

— Dacă nu oprești trăsura, îi spuse el vizitiului, trag asupra dumitale!

Lady Caroline îl lovi cu umbrela peste mână.

— Jos, țărănoiule!

Ofițerul scoase un țipăt și-și retrase mâna. În aceeași clipă lady Caroline îl împunse cu umbrela între coaste. Dezechilibrat, ofițerul se rostogoli în praf. Pistolul luă foc. Larma aceasta neobișnuită ridică în picioare tot castelul. Sir John ieși și el pe peron.

— Ce-ați înnebunit?

— Mătușă...

— Nicio mătușă. Să mă oprească pe mine niște nespălați? Unde-i Anne?

— În camera ei. Așa cred.

— Și cu tine am de vorbit ceva.

Înaltă, voinică, lady Caroline din câțiva pași străbătu holul, urcă scările și deschise cu putere ușa camerei lui Anne.

— La ora asta în pat? Și cu geamurile închise?

— Nu mă simțeam bine.

— Pe mine nu mă poți minți. Ești sechestrată în casă de soțul tău. Adică de fostul tău soț. De frică să nu pățească ceva a divorțat în ascuns de tine.

— Cine, John?

— Doar nu erai măritată cu papa! Spune-mi ce ai făcut?

— Nimic.

— Știi de ce ești acuzată?

— Nu.

— Trădare. Anne, ți-am tolerat multe, am închis ochii o dată și încă o dată. Ajunge!

— Dar n-am făcut nimic, nu știu nimic.

— Nici tu nu crezi ce spui. Ești leită bunică-tu. Dar el era bărbat, amiral, adică tâlhar de apă. Pe când tu ești femeie și ar trebui să fii la locul tău. Îl iubești?

— Pe cine, mătușă?

— Doar nu pe tontul de John. Pe francezul tău.

— Mătușă…

— Am înțeles. Și acuma ce-i de făcut? Stai așa cu brațele încrucișate? Spune!

— Și ce pot să fac?

— Cum ce să faci? Liberă ești. Scrie-i. Or vine el la tine, ori te duci tu la el.

— Nu pot.

— De ce?

— Pentru că sunt o trădătoare.

— Lasă prostiile! Te gândești la Anglia? Îți mai amintești ce spunea bunicu-tău despre Anglia?

— O doamnă bătrână și cumsecade care suportă orice. Dar nu e vorba de ea.

— Dar de cine?

— De el.

— Mă faci să râd, fetiță. Trădând câte puțin, devenim interesante. Peste două zile vin să te iau la mine. Acum mă duc la rege să-ți obțin iertarea.

Lady Caroline o sărută pe Anne pe frunte și plecă valvârtej. În aceeași seară plecă și John.

•

În seara următoare, privind pe fereastră, Anne Dundee văzu pe soțul ei și pe Hopkins sosind. Cineva i-a deschis ușa camerei. Nu putea fi altul decât fostul ei soț. Uitându-se din nou pe fereastră a observat că soldații de pază îi supravegheau geamul luminat. Anne a bănuit că John pune ceva la cale. Dar ce? Ușa camerei era închisă pe dinafară. Pe fereastră nu putea ieși.

Ar fi fost văzută de soldații de pază. Singura soluția era căminul. Hornul căminului ei comunica cu cel din sufragerie. Dar cum să coboare pe el? Rupse cearșaful bucăți și făcu din el o funie. Când a ajuns în sufragerie, John și cu Hopkins părăseau biblioteca. Deci totul fusese în zadar. La despărțire, John i-a spus lui Hopkins:

— Dacă nu reușești, suntem amândoi pierduți. Jean Bart sau noi.

— Am înțeles, sir. Veți avea capul lui!
— Îl vreau viu. Ai înțeles?
— Da, sir.
— Succes, Hopkins.
— Vă mulțumesc, sir.
După plecarea lui Hopkins, sir John se așeză pe un fotoliu.
Se ridică după un timp și plecă în dormitorul său. Anne tremura toată. De frig, dar și de emoție. Jean Bart era în primejdie. Trebuia să plece să-l anunțe. Imediat. Dar cum?

9

— Gata! S-a închis! Nu mai e nimeni.
Cel care vorbise era Billy Roșcovanul, patronul tavernei cu același nume, renumită în toată Londra. Se spunea despre el că e prieten cu toți cei de la curte. Asta se spunea doar. În schimb era prieten pe față cu toți tâlharii. Și nu se sfia s-o recunoască cu glas tare. Necunoscutul căruia se adresase Billy Roșcovanul scoase o pungă cu aur și o răsturnă pe masă.
— Câte mai ai? îl întrebă Billy.
— Încă patru.
— Și ce vrei?
— Vreau să dau de Anne Hopkins.
— Cine te-a trimis la mine?
— Richard Smith.
— Din cer?
— Înainte de a muri mi-a spus că dumneata ești singurul om care ai putea să-mi dai unele informații despre ea.
— Și dacă nu vreau?
— Atunci înseamnă că am făcut drumul degeaba.
— Ei, ce faci, pleci? Ia-ți măcar banii!
— Noapte bună.
— Ia stai o clipă! Dumneata ești un om ciudat. Nu te-am mai văzut pe la mine. Ești de prin partea locului?
— Nu prea.
— Olandez?
— Să zicem.
— Jack!
— Da, jupâne.

— Îl conduci pe domnul Van Saanen, nu?

— Da.

— La domnul Robertson.

— Am înțeles.

— Nu mă întrebi cine este acest domn Robertson?

— Nu.

— E bijutierul curții regale. Și-acum dă-mi punga. Bijutierului nu-i dai nimic. Mă achit eu față de el.

La ora asta târzie din noapte bijutierul nu dormea.

— Anne Hopkins, spui?

— Da, domnule Robertson.

— În primul rând n-o cheamă Hopkins, n-a chemat-o niciodată. Ba da. Nu cumva ești francez?

— Aș prefera să nu răspund la întrebarea dumneavoastră.

— Te privește. Anne Dundee o cheamă. E căsătorită, de fapt a fost, cu sir John Dundee. Acum stă la Exeter în comitatul Yorkshire. Închisă. Bănuită de complicitate cu Jean Bart. Castelul e păzit, n-ai să poți ajunge la ea. Un singur om te poate ajuta. Preotul satului. Dacă o vrea. O dată pe săptămână face slujbă în capela castelului. Te mai interesează ceva?

— Nu. Vă mulțumesc.

— Noapte bună!

— Noapte bună.

În aceeași noapte Jean Ban plecă spre Exeter. Sosise târziu însă. Preotul îi spuse că Anne Dundee, Anne Melbourne, pe numele ei de fată, a dispărut fără urme de câteva zile. Probabil a fugit la Londra. A o căuta în Londra e ca și cum ai căuta acul în carul cu fân. La noapte se împlineau cele trei zile de când părăsise Franța.

10

Versailles. Sala tronului. Candelabre uriașe făcură, din noapte zi. O mare de oameni, bărbați și femei, în haine strălucitoare. Peruci pudrate, zâmbete confecționate, diamante făcând ape, ape. În capătul sălii, pe cele două tronuri, regele și regina. În dreapta și în stânga lor, curtea regală. Undeva mai retras, părintele Julien. Ascuns în spatele unei coloane, părintele

cerceta cu privirea pe toți cei prezenți. Un valet bătu cu bastonul de trei ori. Anunță:

— Căpitanul de fregată, Jean Bart!

O mare de capete se întoarse spre a-l privi. Femeile erau teribil de curioase să vadă cum arată în realitate un erou al mării. Exclamații izbucneau din spatele evantaielor la fiecare pas. Drept, cu fața arsă de soare, cu privirea senină, dar îndrăzneață, mergând rar, măsurat, Jean Bart făcu o excelentă impresie. Se opri în fața suveranului și se înclină. Regele îi zâmbi. Ministrul marinei făcu un pas înainte. Se închină în fața regelui, și apoi dădu citire unui larg act oficial. Era înșiruirea meritelor lui Jean Bart. Lectura ministrului era din când în când acoperită de exclamațiile sălii.

— Pentru faptele sale de arme, citi în încheiere ministrul, propunem pe căpitanul de fregată Jean Bart pentru avansare. Dată astăzi, 28 noiembrie 16…

Aplauze răsunară în întreaga sală. Și contele de Noailles aplauda. „Ipocritul”, rosti în sinea lui părintele.

— Iar noi, luă cuvântul regele, îți conferim în numele nostru și al Franței titlul de marchiz. Franța întreagă, prin domnii Grissot și Bombelle, îți mulțumește pentru tot ce-ai făcut.

— Grissot!

— Bombelle!

Aceste două nume fură șoptite de toți cei prezenți. Cine erau? Nimeni nu-i cunoștea. Nimeni n-auzise de ei. Membrii curții se căutau din priviri. Erau mirați cu toții. Grissot! Bombelle! Ăștia le vor lua locul? Zilele lor sunt deci numărate. În spatele coloanei de marmură părintele Julien zâmbea.

— Și-acum, domnilor, spuse regele, poftiți la bal! Să înceapă muzica.

Când a plecat în zori de la Versailles, Jean Bart, în buzunar, mai avea un ordin: cel prin care Paul Brissac fusese numit sublocotenent în marina militară franceză. Cum sosi la hanul „La Cocoșul șchiop”, unde trăsese împreună cu Popinot și cu feciorul bătrânului Brissac, îi făcu cunoscut lui Paul evenimentul și-l felicită. Paul era prea fericit ca să mai ia aminte la spusele lui Jean Bart. Sări într-un picior ca un copil, cântă, îl îmbrățișă pe Jean Bart și pe Popinot, apoi izbucni în plâns. Când Paul se mai potoli, plecară toți trei după cumpărături. Toată ziua au cutreierat prin oraș. Au mâncat seara împărătește, s-au culcat,

iar a doua zi, călări, au plecat spre Belle Ville. Pe măsură ce se apropiau de Belle Ville, Jean Bart se întuneca la față. Nu prea știa cum va reacționa bătrânul. Paul, în uniformă de ofițer, arăta de parcă ar fi furat întreaga fericire de pe pământ, iar Popinot, cu glasul lui dogit, cânta de mama focului. Ajunseră în Belle Ville. În frunte galopa Paul, după el se ținea Popinot, iar undeva, mai în spate, se afla și eroul Franței. Jean Bart îl zări de departe pe moș Brissac. Trebăluia prin ogradă. Moșul auzise tropăit de cai și întorsese capul. Paul sări din șa și se duse spre tatăl său să-l îmbrățișeze.

— Tată! Iată-mă! Sunt ofițer. Am venit.

— Ți-arăt eu ție, ai venit? Ia pune mâna pe plasa asta și descurc-o! Doar nu ți-o cădea nasul!

Paul se înhămă la plasă cât ai bate din palme. Jean Bart răsuflă ușurat. Îi făcu semn lui Popinot.

— Păi noi om pleca, moș Brissac. Cu bine, spuse Popinot.

— Cu bine, moș Brissac.

— Când trebuie să mă prezint pe fregată, domnule căpitan? întrebă Paul.

— Ți-arăt eu ție fregată, îl certă taică-su.

— Permisie șapte zile, îi răspunse Jean Bart.

— Om mai vedea noi, spuse bătrânul. Și-acu’ drum bun! Am un dram de treabă cu ofițerul ăsta al meu.

Jean Bart și Popinot plecară. La ieșirea din Belle Ville Popinot își struni calul.

— Căpitane, eu aș…

— Poți să-mi spui și mergând.

— Păi asta-i, că eu aș vrea să apuc la dreapta.

— Și de ce, mă rog?

— Cum să-ți spun? Acum… mai mulți ani în urmă îi promisesem unei fete s-o iau de nevastă. Pe atunci n-aveam niciun rost. Acuma se cheamă că sunt secund. Aș lua-o. Dacă nu s-o fi măritat. Stă două sate mai încolo. Te superi?

— Pentru ce să mă supăr?

— Că te las singur.

— Nu, Popinot, de ce să mă supăr? Îți urez noroc.

— Păi dacă fata s-o fi măritat și mergi mai încet te ajung din urmă.

— Bine, Popinot. Noroc!

— Mulțumesc, căpitane.

Popinot nu l-a mai ajuns pe Jean Bart, deși căpitanul a mers la pas. Când a ajuns Jean Bart la marginea Dunkerque-ului se înserase de-a binelea. În sfârșit, îl ajunsese oboseala. Ar fi vrut să doarmă câteva zile în șir. Vremea era a ploaie. Tocmai bună pentru somn. A ajuns. Ușa de la intrare era deschisă. Nu-și mai amintea dacă a închis-o sau nu. Auzi un geamăt stins. Asta-i bună! Cine putea să geamă într-o casă pustie? Stafiile doar. Își pipăi pistolul. Era încărcat. Câțiva pași mai încolo se împiedică de ceva. Bâjbâi în întuneric. Era un om. Făcu lumină. Cu fața la pământ, legat ca un colet și cu căluș în gură, zăcea un bărbat. Îl răsuci. Dar ăsta-i Hopkins! Scoase pistolul. În penumbra camerei se mișcă ceva. Dacă înainta cu lumina aprinsă era o țintă clară. Stinse lumânarea. „S-a dus somnul”, își spuse Jean Bart. Se apropie de Hopkins și-i desfăcu călușul. Răsufla greu. Îl ridică în capul oaselor ca o pavăză. Un scaun căzu. Jean Bart aprinse din nou lumânarea. Anne înainta spre el, șchiopătând. Jean Bart o ajută să se așeze pe un scaun. Abia acum în mintea lui se făcu lumină.

— Aș vrea să beau ceva, spuse Anne cu glas stins. Jean Bart îi oferi un pahar cu vin. Anne îl bău pe nerăsuflate.

— Îți mulțumesc.

— Eu trebuie să-ți mulțumesc. Mi-ai salvat viața. Și arătă spre dezordinea din cameră și spre Hopkins.

Anne zâmbi.

— Nu sunt numai eu vinovată. În aceeași măsură e vinovat și Forbin. A plecat acum câteva minute. Spunea că o să revină.

— Forbin?!?!

Jean Bart era fericit ca un copil. În sfârșit, Forbin… Deci nici el nu l-a crezut trădător.

— Înainte de a veni, începu Anne, aș fi vrut să te întreb ce ai gândit despre mine, ce gândești. Acum îmi dau seama că toate astea n-au niciun rost. Aș vrea să-ți cer un lucru doar: să nu mă detești.

— Anne, ți-amintești hanul „La Cocoșul șchiop”? De la fereastra lui am privit amândoi Parisul dormind.

— Totul a fost un vis.

— Pe care n-am să-l uit niciodată.

— Îl vei uita.

— Mai ții mine? „Pământ n-avu o palmă în lume”…

— „Și de-te tot, cum bine știți…” Bătrânul nostru François Villon.
— Anne, ți-am promis atunci că te voi lua cu mine pe întinsul mărilor.
— Și eu am fugit. Și te-am trădat.
— Anne! Te întreb și-acum. Vrei să străbatem împreună mările… toate?
— Nu. Nu cred. Știi totul despre mine.
— Anne!
— Aș vrea să plec acum.
— Dar șchiopătezi!
— Puțin, trece. Nu mai sunt obișnuită să port pantofi.
— Dar… sânge. Ești rănită.
— Cu bine.
— Nu te las să pleci. Te voi ține cu forța.
— De ce?
— Ca să nu mă mai trădezi.
— Căpitane, ce faci?
— Te duc pe vas. Acolo-i toată lumea mea. Vreau să te arăt mării, să-i spun că te-am găsit, vreau s-o rog să te țină ferecată cu lanțurile ei de care nimeni nu scapă niciodată.